

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS PADĖTIES“ NR. IX-2206 5, 79, 113, 115,
125, 126, 140⁸, 140¹⁰, 140¹³, 140¹⁴ IR 140¹⁹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2023 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 5 straipsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„5 straipsnis. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką ir laikinas jų apgyvendinimas“.

2. Pakeisti 5 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jeigu užsienietis, būdamas pasienio kontrolės punkte, tranzito zonoje ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo pateikia prašymą suteikti prieglobstį, per 48 valandas nuo tokio prašymo pateikimo momento Migracijos departamentas priima sprendimą įleisti prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką ir apgyvendinti jį šio Įstatymo 79 straipsnio nustatyta tvarka neribojant jo teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus šio straipsnio 3¹ dalyje nurodytus atvejus.“

3. Papildyti 5 straipsnį 3¹ ir 3² dalimis ir jas išdėstyti taip:

„3¹. Jeigu Migracijos departamentas nustato, kad yra šio Įstatymo 76 straipsnio 4 dalyje arba 77 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir nėra su prieglobsčio prašytojo amžiumi, sveikatos būkle, šeimine padėtimi susijusių ar kitų individualių aplinkybių, dėl kurių neturėtų būti ribojama prieglobsčio prašytojo teisė laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, priima sprendimą prieglobsčio prašytoją, pateikusį prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punkte, tranzito zonoje ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo, laikinai apgyvendinti šio straipsnio 6 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, iki priimamas sprendimas jį įleisti į Lietuvos Respubliką. Šis teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojimas negali trukti ilgiau kaip 28 dienas, o nelydimam nepilnamečiui prieglobsčio prašytojui, dėl kurio nurodyto amžiaus kyla pagrįstų abejonių – iki bus nustatytas jo amžius, bet ne ilgiau kaip 28 dienas nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos.

3². Skundas dėl 3¹ dalyje nurodyto Migracijos departamento sprendimo laikinai apgyvendinti prieglobsčio prašytoją, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, gali būti paduotas apylinkės teismui pagal užsieniečio buvimo vietą arba kitam artimiausiam užsieniečio buvimo vietai apylinkės teismui per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Priimtas apylinkės teismo sprendimas gali būti skundžiamas ir skundas nagrinėjamas šio Įstatymo 117 straipsnyje nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. 79 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 79 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Prieglobsčio prašytojai, išskyrus nurodytus šio Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje laikinai apgyvendinami Valstybės sienos apsaugos tarnyboje arba Pabėgėlių priėmimo centre.

Prieglobsčio prašytojai gali būti apgyvendinami ir kitose apgyvendinimo vietose. Prieglobsčio prašytojo prašymu Migracijos departamento sprendimu jam gali būti leista apsigyventi jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje.“

3 straipsnis. 113 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 113 straipsnio 5 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) užsienietis, apgyvendintas Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, pažeidė laikino išvykimo iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos tvarką;“.

4 straipsnis. 115 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 115 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) apgyvendinti užsienietį Valstybės sienos apsaugos tarnyboje nustatant pareigą neišvykti iš apgyvendinimo vietai priklausančios teritorijos be apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimo.“

2. Papildyti 115 straipsnį 6 dalimi:

„6. Jeigu skirta šio straipsnio 2 dalies 5 punkte nurodyta alternatyvi sulaikymui priemonė, užsieniečiams apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimu gali būti leista laikinai išvykti iš apgyvendinimo vietos, kai yra valdoma pasišalinimo iš apgyvendinimo vietos rizika.“

5 straipsnis. 125 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 125 straipsnio 1 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) jis yra šio Įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje, 140⁸ straipsnio 3 ar 4 dalyje nurodytas užsienietis ir prašo leisti savanoriškai grįžti į užsienio valstybę, bendradarbiauja su kompetentingomis institucijomis grąžinimo į užsienio valstybę klausimu.“

2. Pakeisti 125 straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Apie galimybę pateikti prašymą leisti savanoriškai grįžti į užsienio valstybę šio straipsnio 1 dalies 7 ir 8 punktuose nurodytą užsienietį jam suprantama kalba informuoja tokį užsienietį nustačiusi institucija – Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir (arba) Migracijos departamentas.“

6 straipsnis. 126 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 126 straipsnio 1 dalies 2¹ punktą ir jį išdėstyti taip:

„2¹) jis yra šio Įstatymo 140⁸ straipsnio 4 dalyje nurodytas užsienietis ir nėra šio Įstatymo 125 straipsnyje nustatytų pagrindų, dėl kurių užsienietis įpareigojamas išvykti iš Lietuvos Respublikos, arba priimamas sprendimas grąžinti jį į užsienio valstybę;“.

7 straipsnis. 140⁸ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140⁸ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„140⁸ straipsnis. Užsieniečių atvykimas į Lietuvos Respubliką ir laikinas jų apgyvendinimas

1. Užsieniečių buvimas tranzito zonose nelaikomas atvykimu į Lietuvos Respublikos teritoriją. Užsieniečių, pateikusių prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punktuose, tranzito zonose arba Lietuvos Respublikos teritorijoje, kai jie į ją pateko neteisėtai kirtę Lietuvos Respublikos valstybės sieną, iki priimamas sprendimas įleisti juos į Lietuvos Respubliką, taip pat užsieniečių, kurie į Lietuvos Respublikos teritoriją pateko neteisėtai kirtę Lietuvos Respublikos

valstybės sieną ir kurie nėra prieglobsčio prašytojai, buvimas šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose 5 mėnesius nuo jų užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos nelaikomas atvykimu į Lietuvos Respublikos teritoriją.

2. Jeigu užsienietis, būdamas pasienio kontrolės punkte, tranzito zonoje arba Lietuvos Respublikos teritorijoje, kai jis į ją pateko neteisėtai kirtęs Lietuvos Respublikos valstybės sieną, pateikia prašymą suteikti prieglobstį, Migracijos departamentas per 48 valandas nuo šio prašymo pateikimo momento priima sprendimą įleisti prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką ir apgyvendinti jį šio Įstatymo 79 ir 140¹⁶ straipsniuose nustatyta tvarka neribojant jo teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus.

3. Migracijos departamentas nustatęs, kad yra šio Įstatymo 76 straipsnio 4 dalyje arba 77 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir nėra individualių aplinkybių, susijusių su prieglobsčio prašytojo amžiumi, sveikatos būkle, šeimine padėtimi ar kitų individualių aplinkybių, dėl kurių negalėtų būti ribojama prieglobsčio prašytojo teisė laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, priima sprendimą laikinai apgyvendinti prieglobsčio prašytoją, pateikusį prašymą suteikti prieglobstį pasienio kontrolės punkte, tranzito zonoje ar netrukus po neteisėto Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo, pasienio kontrolės punkte, tranzito zonoje, Valstybės sienos apsaugos tarnyboje, Pabėgėlių priėmimo centre ar kitoje apgyvendinimo vietoje, patalpoje, laikiname būste ar kitoje pritaikytoje vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, iki priimamas sprendimas jį įleisti į Lietuvos Respubliką. Šis teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojimas negali būti taikomas ilgiau kaip 5 mėnesius, o nelydimam nepilnamečiui prieglobsčio prašytojui, kai yra pagrįstų abejonių dėl užsieniečio nurodyto amžiaus, iki kol bus nustatytas amžius, bet ne ilgiau kaip 28 dienas, nuo prieglobsčio prašytojo užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos. Jeigu pasikeičia su prieglobsčio prašytoju susijusios aplinkybės ir Migracijos departamentas įvertinęs nustato, kad nėra šio Įstatymo 76 straipsnio 4 dalyje arba 77 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių ir (ar) atsirado individualios aplinkybės, dėl kurių negalėtų būti ribojama prieglobsčio prašytojo teisė laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, Migracijos departamentas priima šio straipsnio 2 dalyje nurodytą sprendimą.

4. Valstybės sienos apsaugos tarnybai nustačius, kad yra šio Įstatymo 113 straipsnio 5 dalyje nurodytos aplinkybės, Valstybės sienos apsaugos tarnybos sprendimu užsienietis, kuris į Lietuvos Respublikos teritoriją pateko neteisėtai kirtęs Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir kuris nėra prieglobsčio prašytojas, iki bus įvykdytas galutinis sprendimas dėl užsieniečio grąžinimo ar išsiuntimo arba išduotas užsieniečio registracijos pažymėjimas, apgyvendinamas šio straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje. Šis teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje ribojimas negali būti taikomas ilgiau kaip 5 mėnesius nuo užsieniečio užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos. Jeigu Valstybės sienos apsaugos tarnyba nenustatė šio Įstatymo 113 straipsnio 5 dalyje nurodytų aplinkybių ir nepriėmė sprendimo apgyvendinti užsienietį šio straipsnio 3 dalyje nurodytoje laikino apgyvendinimo vietoje, nesuteikiant jam teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, bet yra šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalyje nurodyti sulaikymo pagrindai, Valstybės sienos apsaugos tarnyba kreipiasi į teismą dėl užsieniečio sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo. Ši dalis netaikoma nelydimiems nepilnamečiams užsieniečiams, jie apgyvendinami šio Įstatymo 32 straipsnio 8 dalyje nustatyta tvarka.

5. Skundas dėl šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų sprendimų apgyvendinti šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, nesuteikiant teisės laisvai judėti Lietuvos

Respublikos teritorijoje, gali būti paduotas apylinkės teismui pagal užsieniečio buvimo vietą arba kitam artimiausiam užsieniečio buvimo vietai apylinkės teismui per 14 dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Priimtas apylinkės teismo sprendimas gali būti skundžiamas ir skundas nagrinėjamas šio Įstatymo 117 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Pabėgėlių priėmimo centre pirmiausia apgyvendinami šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti prieglobsčio prašytojai ir užsieniečiai, kurie yra pažeidžiami asmenys. Jeigu šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytiems prieglobsčio prašytojams ir užsieniečiams laikino apgyvendinimo vietose neteikiamos medicinos, socialinės, švietimo, maitinimo ir (ar) kitos paslaugos, psichologinė pagalba, prieglobsčio prašytojams ir užsieniečiams laikino apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimu gali būti leidžiama laikinai išvykti iš laikino apgyvendinimo vietų, kad gautų minėtas paslaugas ar įsigytų maisto produktų, kai yra valdoma pasišalinimo iš laikino apgyvendinimo vietų rizika. Teikiant nurodytas paslaugas nepilnamečiams, prioritetas teikiamas paslaugų suteikimui už laikino apgyvendinimo vietos ribų, kai yra valdoma pasišalinimo iš laikino apgyvendinimo vietos rizika.

7. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų prieglobsčio prašytojų ir užsieniečių laikino apgyvendinimo šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, išskyrus Pabėgėlių priėmimo centrą, sąlygas bei tvarką ir laikino išvykimo iš laikino apgyvendinimo vietų tvarką nustato vidaus reikalų ministras. Šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytų prieglobsčio prašytojų ir užsieniečių laikino apgyvendinimo Pabėgėlių priėmimo centre sąlygas bei tvarką ir laikino išvykimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

8. Jeigu per įvestos karo padėties, nepaprastosios padėties, taip pat paskelbtos ekstremaliosios situacijos dėl masinio užsieniečių antplūdžio laikotarpį ir 28 dienas po jo pabaigos, tačiau ne ilgiau kaip per 5 mėnesius nuo užsieniečio užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos, nebuvo priimtas galutinis sprendimas dėl prieglobsčio prašytojo, laikinai apgyvendinto šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, teisinės padėties, Migracijos departamentas priima sprendimą įleisti tokį prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką ir apgyvendinti jį šio Įstatymo 79 ir 140¹⁶ straipsniuose nustatyta tvarka šio straipsnio 3 dalyje nurodytose laikino apgyvendinimo vietose, išskyrus pasienio kontrolės punktus ir tranzito zonas, neribojant jo teisės laisvai judėti Lietuvos Respublikos teritorijoje, arba prieglobsčio prašytojo prašymu Migracijos departamento sprendimu jam gali būti leista apsigyventi jo pasirinktoje gyvenamojoje vietoje.

9. Kai pagal šio straipsnio 2 ar 8 dalį priimamas sprendimas įleisti prieglobsčio prašytoją į Lietuvos Respubliką ir yra šio Įstatymo 113 straipsnio 4 dalyje nurodytas bent vienas prieglobsčio prašytojo sulaikymo pagrindas, Valstybės sienos apsaugos tarnyba kreipiasi į teismą dėl prieglobsčio prašytojo sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo. Jeigu per įvestos karo padėties, nepaprastosios padėties, taip pat paskelbtos ekstremaliosios situacijos dėl masinio užsieniečių antplūdžio laikotarpį ir 28 dienas po jo pabaigos, tačiau ne ilgiau kaip per 5 mėnesius nuo užsieniečio, kuris neteisėtai kirto Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir kuris nėra prieglobsčio prašytojas, užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos, neįvykdomas galutinis Migracijos departamento ar Valstybės sienos apsaugos tarnybos sprendimas dėl užsieniečio grąžinimo ar išsiuntimo, Valstybės sienos apsaugos tarnyba, nustačiusi, kad yra šio Įstatymo 113 straipsnio 1 dalyje nurodyti sulaikymo pagrindai, kreipiasi į teismą dėl užsieniečio sulaikymo ar alternatyvios sulaikymui priemonės skyrimo.

10. Šio Įstatymo 5 straipsnio 2, 3, 3¹, 3², 4, 6, 7, 8 ir 9 dalių nuostatos dėl užsieniečių atvykimo į Lietuvos Respubliką ir laikino jų apgyvendinimo netaikomos.“

8 straipsnis. 140¹⁰ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140¹⁰ straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) užsieniečiui, kuris neteisėtai kirtu Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir kuris nėra prieglobsčio prašytojas, praėjus 5 mėnesiams nuo jo užregistravimo Lietuvos migracijos informacinėje sistemoje dienos, ne vėliau kaip per 3 dienas, o nelydimam nepilnamečiam užsieniečiui ne vėliau kaip per 2 dienas.“

9 straipsnis. 140¹³ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 140¹³ straipsnio 3 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio Įstatymo 140⁸ straipsnio 4 dalyje nurodyti užsieniečiai, kurie neteisėtai kirtu Lietuvos Respublikos valstybės sieną ir nėra prieglobsčio prašytojai, turi.“

2. Pakeisti 140¹³ straipsnio 5 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„5. Jeigu šio Įstatymo 140⁸ straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti prieglobsčio prašytojai ir užsieniečiai, įgiję teisę dirbti, dėl objektyvių priežasčių neturi mokėjimo sąskaitos, darbo užmokestis ir kitos su darbo santykiais susijusios išmokos, taip pat dienpinigiai ir komandiruotės išlaidų kompensacijos gali būti mokami grynaisiais pinigais.“

10 straipsnis. 140¹⁴ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 140¹⁴ straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Prieglobsčio prašytojų, kurie buvo kankinti, išprievartauti ar patyrė kitokį sunkų psichologinį, fizinį ar seksualinį smurtą, prašymai suteikti prieglobstį nagrinėjami prioriteto tvarka, tačiau šio Įstatymo 76 straipsnio 6 dalies nuostata netaikoma. Nelydimiems nepilnamečiams prieglobsčio prašytojams šio Įstatymo 76 straipsnio 6 dalies nuostata netaikoma, jeigu kyla pagrįstų abejonių dėl užsieniečio amžiaus arba jeigu nustatomos šio Įstatymo 76 straipsnio 4 dalies 3, 7 ar 8 punkte nurodytos aplinkybės.“

11 straipsnis. 140¹⁹ straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 140¹⁹ straipsnio 1 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) užsieniečio apgyvendinimas Valstybės sienos apsaugos tarnyboje ar kitoje tam pritaikytoje vietoje nustatant pareigą neišvykti iš apgyvendinimo vietai priklausančios teritorijos be apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimo.“

2. Papildyti 140¹⁹ straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Jeigu skirta šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyta alternatyvi sulaikymui priemonė, užsieniečiams apgyvendinimo vietos vadovo ar jo įgalioto asmens leidimu gali būti leista laikinai išvykti iš apgyvendinimo vietos, kai yra valdoma pasišalinimo iš apgyvendinimo vietos rizika.“

12 straipsnis. Įstatymo taikymas

Prieglobsčio prašytojams, kuriems po Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2023 m. birželio 7 d. nutarimo Nr. KT53-A-N6/2023 paskelbimo buvo taikomos iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusios Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 5 straipsnio 6 ir 8 dalių nuostatos, šio įstatymo 7 straipsniu pakeisto Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ 140⁸ straipsnio nuostatos netaikomos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

Respublikos Prezidentas